

Затверджую

Ректор Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
С.В. Мельничук
09 квітня 2015 року

Ухвалено

Вченою радою юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
26 лютого 2015 р., протокол № 7
Голова Вченої ради факультету
П.С. Пацурківський

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КАФЕДРУ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

(розроблене у відповідності із Законом України «Про вищу освіту»
від 01 липня 2014 року, чинним Статутом

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича,
прийнято конференцією трудового колективу ЧНУ ім. Ю.Федьковича
22 березня 2007 року та Концепцією вдосконалення правничої освіти для
фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої
освіти та правничої професії на юридичному факультеті Чернівецького
національного університету імені Юрія Федьковича та відповідного розви-
тку юридичного факультету)

I. РОЗРОБЛЕНО:

робочою групою юридичного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича.

II. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ:

Ректором Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича 9 квітня 2015 р.

III. ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ.**IV. РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ:**

Пацурківський Петро Станіславович, доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету;

Меленко Сергій Гаврилович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри європейського права і порівняльного правознавства;

Савчук Сергій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, заступник декана з навчально-методичної роботи;

Торончук Іван Желувич, кандидат юридичних наук, доцент, заступник декана по заочній формі навчання;

Никифорак Михайло Васильович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри філософії та теорії права – голова вченої ради факультету;

Гаврилюк Руслана Олександрівна, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри публічного права.

V. ПОЛОЖЕННЯ УТОЧНЕНО: рішенням вченої ради юридичного факультету від 29 серпня 2016 р., протокол № 1; рішенням вченої ради юридичного факультету від ... червня 2017 р., протокол № 10.

Це положення не може бути повністю або частково відтворене, тиражоване і розповсюджене без дозволу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кафедра юридичного факультету – це його базовий структурний підрозділ, що здійснює освітню, методичну та наукову діяльність за певною спеціалізацією, а також виховну роботу зі студентами своєї спеціалізації. До складу кафедри входить не менше п'яти науково-педагогічних працівників, для яких вона є основним місцем роботи. Не менше як три з них повинні мати науковий ступінь або вчене (почесне) звання за профілем кафедри.

1.2. Головним завданням кафедри є забезпечення високої якості освітньої, методичної, наукової та виховної діяльності науково-педагогічного та допоміжного персоналу кафедри, завдяки чому у вирішальній мірі досягається високоякісна фахова підготовка студентів. **Цьому сприяє також неухильне дотримання усіма членами кафедр та підрозділами в цілому факультету принципів та стандартів академічної доброчесності.**

Усі штатні працівники та працівники-сумісники кафедр обов'язково оприлюднюють на веб-сайтах кафедр у форматі PDF: дипломи разом з додатками до них про власну професійну освіту, тексти дисертацій, авторефератів дисертацій усіх опублікованих монографій, наукових статей, підручників, навчальних посібників, курсів лекцій з нормативних дисциплін та спецкурсів, тез та матеріалів доповідей на наукових конференціях тощо. Розміщення завідомо недостовірних даних на веб-сторінці кафедри чи факультету несумісне з перебуванням на посаді викладача юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

1.3. Система внутрішнього забезпечення кафедрою якості власної освітньої, методичної, наукової та виховної діяльності, а також якості вищої освіти студентів, що надається нею, передбачає здійснення наступних процедур та заходів:

- 1) визначення принципів та процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, яка надається кафедрою;
- 2) постійного моніторингу виконання та періодичного перегляду змісту навчальних програм та робочих навчальних планів професорсько-викладацького складу кафедри;
- 3) щорічного рейтингового та якісного оцінювання студентів, що проходять фахову підготовку на кафедрі, а також оцінювання науково-педагогічних працівників кафедри та оприлюднення результатів таких оцінювань на веб-сайті кафедри, на відкритих інформаційних стендах та в будь-який інший публічний спосіб;
- 4) забезпечення періодичного підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедри;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі самостійної роботи студентів, з кожної навчальної дисципліни кафедри;
- 6) забезпечення наявності повноцінних тестових завдань для замірів знань, умінь та навичок студентів;
- 7) забезпечення публічності інформації про навчальні програми та робочі навчальні плани викладачів кафедри, їх навчальне навантаження;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях професорсько-викладацького складу кафедри та кваліфікаційних роботах студентів;
- 9) інших процедур і заходів.

Система внутрішнього забезпечення кафедрою якості власної освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) систематично моніториться завідувачем кафедри, деканом факультету та вченою радою факультету.

1.4. Кафедру очолює завідувач кафедри – доктор юридичних наук, професор за профілем кафедри (як виняток, за згодою ректора університету, тимчасово – кандидат юридичних наук, доцент за профілем кафедри), який обирається (або тимчасово призначається) на цю посаду у встановленому порядку. Керівник кафедри обирається за конкурсом таємним голосуванням вченою радою університету строком на п'ять років з урахуванням пропозицій трудового колективу факультету та кафедри, які також висловлюються у формі таємного персонального

голосування. Ректор університету укладає із керівником кафедри контракт. Одна і та ж особа не може бути керівником кафедри більше десяти років.

1.5. Керівник кафедри забезпечує персонально: підбір та розстановку навчально-педагогічних та інших кадрів на кафедрі, розподіл педагогічного навантаження між викладачами кафедри на основі принципів ділової мети, прозорості та пропорційності; організацію освітнього процесу, виконання навчальних планів і програм навчальних дисциплін, здійснює контроль за якістю викладання навчальних дисциплін, навчально-методичною, науковою та виховною діяльністю викладачів кафедри. Завідувач кафедри затверджує плани роботи кафедри, індивідуальні плани роботи викладачів і співробітників та інші документи на рівні кафедри; здійснює розподіл інших функціональних обов'язків між працівниками кафедри та контролює своєчасність і якість їх виконання.

При цьому завідувач кафедри виходить з того принципу, що базові нормативні лекційні курси по кафедрі зазвичай забезпечують доктори юридичних наук, професори з відповідного наукового профілю і лише за їх відсутності, як виняток, кандидати юридичних наук, доценти з відповідного наукового профілю. Критерієм тут виступає чинний в Україні класифікатор наукових спеціальностей та чинні паспорти наукових спеціальностей. В окремих випадках базові нормативні лекційні курси можуть забезпечувати доктори юридичних наук, професори зі спорідненої з лекційним курсом наукової спеціальності. Такий доктор юридичних наук, професор повинен мати опубліковані профільні відповідній навчальній дисципліні монографію та статті у рейтингових вітчизняних і зарубіжних виданнях.

Завідувач кафедри дає керівництву юридичного факультету та університету пропозиції щодо прийому на роботу, звільнення і переміщення працівників кафедри, їх морального і матеріального заохочення, дисциплінарного впливу на них. План роботи завідувача кафедри затверджується деканом факультету. Завідувач кафедри несе особисту відповідальність за відповідність професорсько-викладацького складу кафедри чинним нормативним вимогам, діяльність кафедри, терміни і форми звітів про роботу очолюваного ним підрозділу.

1.6. До складу кафедри можуть входити професори, професори-консультанти, доценти, викладачі-стажисти, докторанти, асистенти, аспіранти, навчально-допоміжний персонал, а також наукові співробітники.

1.7. Робота кафедри здійснюється у відповідності з п'ятирічними та річними планами, що охоплюють навчальну, науково-методичну, виховну, науково-дослідну та інші види робіт. Дані плани роботи кафедри складаються на основі перспективного плану розвитку кафедри. Обговорення ходу виконання цих планів та інших питань діяльності кафедри проводиться під головуванням завідувача на засіданнях (не рідше 1 разу на місяць), в яких бере участь професорсько-викладацький склад кафедри. На засідання можуть бути запрошені інші працівники кафедри або інших кафедр і вузів, а також підприємств, установ і організацій. Після кожного із засідань кафедри оформлюється належним чином протокол засідання кафедри, у якому відображаються всі сутнісні елементи питань, що розглядалися на засіданні, та прийнятих рішень.

1.7. Кафедра повинна мати документацію, що відтворює зміст, організацію і методи проведення навчально-виховного процесу, методичної і наукової діяльності. Перелік документації визначається інструкцією з діловодства університету.

2. ФУНКЦІЇ КАФЕДРИ

2.1. За всіма формами навчання кафедра проводить усі види занять, для чого:

2.1.1. Розробляє на основі затверджених ОКХ та ОПП бакалаврів та магістрів, навчальних планів спеціальностей і програм дисциплін робочі програми із врахуванням новітніх досягнень науки, потреб юридичної практики.

2.1.2. Забезпечує неперервне удосконалення якості викладання: підвищення рівня лекцій, як провідної форми навчання; активізації практичних, семінарських, лабораторних і самостійних занять як ефективних форм закріплення та поглиблення знань; прищеплення не-

обхідних вмінь і навичок, розвитку творчих здібностей студентів; організовує і очолює науково-дослідну та самостійну роботу студентів, навчальну і виробничу практику; виконання курсових дипломних робіт (проектів); проводить іспити і заліки та аналізує їх підсумки. Забезпечує розробку та ефективне використання тестів для замірів якості знань студентів та успішності їх навчання.

2.1.3. Здійснює методичне забезпечення викладання навчальних дисциплін, підготовку підручників, навчальних посібників, розробку навчально-методичних матеріалів з проведення всіх видів занять, а також інших посібників, ефективне використання сучасної техніки та лабораторного обладнання.

2.2. Здійснює підготовку і підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів, встановлює творчі зв'язки з кафедрами інших вузів; вивчає, збагачує і розповсюджує досвід роботи кращих викладачів; надає допомогу молодим викладачам для підвищення педагогічної майстерності, розглядає дисертації, які подаються до захисту членами кафедри або за дорученням керівництва університету та декана факультету іншими здобувачами.

2.3. Бере активну участь у виховній роботі та організації громадсько-корисної роботи студентів і виховних заходах факультету та університету.

2.4. Проводить роботу по розширенню і зміцненню зв'язків із установами та організаціями, для яких готуються спеціалісти, бере участь в проведенні попереднього розподілу майбутніх спеціалістів, здійснює контроль за стажуванням молодих правників і надає їм фахову та методичну допомогу, підтримує зв'язки з випускниками кафедри; створює та постійно оновлює банк даних про працевлаштування випускників кафедри після завершення навчання.

2.5. Кафедра формує власну наукову школу, проводить наукові дослідження з теоретико-методологічних проблем за профілем кафедри, обговорює завершені науково-дослідні роботи і дає висновки щодо їх публікації та впровадження результатів наукових досліджень у практику.

2.6. Бере участь в організації прийому абітурієнтів до університету, професійної орієнтації абітурієнтів, проведенні занять на правничому відділенні коледжу університету і підготовчих курсах.

2.7. Здійснює у встановленому порядку співробітництво з профільними кафедрами інших вузів України та зарубіжжя з навчальної, навчально-методичної і науково-дослідної робіт, а також із науково-дослідними організаціями України та зарубіжжя за профілем кафедри.

2.8. Ректор університету може в межах чинного законодавства встановлювати додаткові функції кафедри в залежності від її місця в підготовці спеціалістів і ролі в науково-дослідній роботі.

3. СТРУКТУРА КАФЕДРИ

3.1. Кафедра може мати навчальні та наукові лабораторії, кабінети, комп'ютерно-інформаційні центри, бібліотеку, юридичну клініку та інші підрозділи, які допомагають забезпечувати навчальний, науковий і методичний процес, виховну роботу.

3.2. Профільююча кафедра може мати філію в установах або підприємствах з використанням їх виробничої площі та матеріально-технічної бази. На філії кафедри працюють як штатні викладачі і співробітники, так і провідні спеціалісти організації або установи, працівники яких залучаються до роботи за сумісництвом. На філію кафедри покладається:

- участь в організації і проведенні занять з профільюючих дисциплін, керівництві навчальною і виробничою практикою, науково-дослідною роботою студентів, підготовкою курсових, кваліфікаційних (дипломних і магістерських) робіт (проектів);

- участь у методичному забезпеченні навчального процесу, в здійсненні виховної роботи зі студентами, проведенні науково-дослідних робіт, безпосередньо пов'язаних з потребами підприємства або установи, і впровадженні їх результатів у практику;

▪ пропаганда наукових знань на підприємстві або в установі, на базі якої працює філія, проведення профорієнтаційної роботи серед молоді.

За поданням завідувача кафедри і за згодою підприємства або установи, керівником філії кафедри на правах штатного сумісництва може бути призначений ректором університету провідний спеціаліст організації або установи, на базі якої працює філія.

Робота по керівництву філією кафедри враховується в індивідуальному плані викладача як організаційно-методична робота.

Філія кафедри звітує за всіма видами робіт перед відповідною кафедрою у встановлені терміни. Філія кафедри повинна мати документацію, яка передбачається для кафедри, в області, що стосується діяльності філіалу. Структура кафедри та її штати затверджуються ректором університету.

3.3. Кожна кафедра має та постійно оновлює власний веб-сайт.

4. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КАФЕДРИ

4.1. **Завідувач кафедри:** повинен мати закінчену вищу юридичну освіту, науковий ступінь доктора юридичних наук або вчене звання професора *за профілем кафедри*; бути відомим в Україні та за її межами вченим в одній із галузей юридичних наук, що *входять до профілю кафедри**; мати опубліковані індивідуальні монографічні наукові дослідження, що знайшли позитивний відгук відповідного наукового середовища, регулярно публікуватися у провідних вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях з правознавства та брати систематичну іншу участь у науковому житті відповідної наукової спільноти *за профілем кафедри*; здійснювати наукове керівництво докторантами та аспірантами *за профілем кафедри*; бути наділеним лідерськими організаційними якостями; володіти моральним авторитетом; відповідати принципам **та стандартам** академічної доброчесності.

4.2. **Професор кафедри:** повинен мати закінчену вищу юридичну освіту, науковий ступінь доктора юридичних наук по одній із юридичних наук, що належать до профілю кафедри, бути відомим в Україні та за її межами вченим в галузі даної юридичної науки, мати опубліковані індивідуальні монографічні дослідження, що знайшли позитивний відгук відповідного наукового середовища, регулярно публікуватись у провідних вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях з правознавства та брати систематичну іншу участь у науковому житті відповідної наукової спільноти, здійснювати наукове керівництво аспірантами та науковою роботою студентів *за профілем кафедри*; **відповідати принципам та стандартам академічної доброчесності.**

Претендент на присвоєння вченого звання професора кафедри повинен **додатково до чинних державних критеріїв** відповідати наступним вимогам: читати на високому фаховому рівні протягом не менше п'яти років лекційні курси студентам факультету; читати не менше одного навчального року студентам факультету лекційний курс, який належить до фундаментальних нормативних курсів кафедри та мати по цьому курсу авторську концепцію його викладання, опублікований навчальний посібник студентам з цього курсу або хоча б апробовану зі студентами факультету повну електронну версію цього курсу, належним чином прорецензовану провідними фахівцями в Україні **чи відповідними зарубіжними фахівцями**; відповідати принципам та стандартам академічної доброчесності.

4.3. **Доцент кафедри:** повинен мати закінчену вищу юридичну освіту, науковий ступінь доктора або кандидата юридичних наук з юридичної науки, що відповідає профілю кафедри чи мати вчене звання доцента цієї ж кафедри, бути відомим в Україні вченим у галузі відповідної юридичної науки, мати опубліковану індивідуально монографію або навчальний

* Для кафедри Європейського права та порівняльного правознавства профільними науковими спеціальностями є: міжнародне право; міжнародне приватне право; теорія та історія права; філософія права.

посібник, регулярно публікуватись у наукових виданнях з правознавства та брати систематичну іншу участь у науковому житті відповідної наукової спільноти, здійснювати наукове керівництво науковою роботою студентів, відповідати принципам та стандартам академічної доброчесності.

4.4. **Асистент кафедри:** повинен мати закінчену вищу юридичну освіту, як правило, бути випускником відповідної аспірантури чи мати рівноцінний стаж практичної роботи правником, відповідно до передбаченого законодавцем переліку правничих професій або бути рекомендованим для роботи асистентом вченою радою факультету по завершенню навчання на факультеті, мати опубліковані у фахових виданнях наукові роботи з профілю кафедри, відзначатися високою загальною та спеціальною культурою та інтелектом, хистом до науково-дослідної та педагогічної роботи, бути цілеспрямованим та наполегливим у досягненні обраних цілей, відповідати принципам та стандартам академічної доброчесності.

4.5. Кожен науково-педагогічний працівник, хто обирається чи призначається на науково-педагогічну посаду вперше або поновлюється на роботу після її переривання з будь-яких причин, повинен володіти однією з іноземних наукових мов світу (англійською, китайською, німецькою, французькою, іспанською) не нижче рівня B², що підтверджувалося б відповідним вимогам МОН України сертифікатом. Переривання у роботі має місце тоді, коли переривається науково-педагогічний стаж.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЛІКВІДАЦІЯ КАФЕДРИ

5.1. Кафедра організовується і ліквідується за поданням ректора університету на основі рішення Вченої Ради університету наказом Міністерства освіти і науки України.

5.2. Кафедра організовується в складі не менше п'яти викладачів, з яких не менше трьох повинні мати вчені ступені або звання.

5.3. Філія кафедри організовується і ліквідується ректором Університету за згодою міністерства за підпорядкуванням установи або організації на основі подання Університету, відповідних організацій або установ.

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

Р.І. ПЕТРИШИН

**Декан юридичного факультету,
завідувач кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права**

П.С. ПАЦУРКІВСЬКИЙ

Начальник відділу кадрів

Н.М. ЯЦЕНЮК

Начальник юридичного відділу